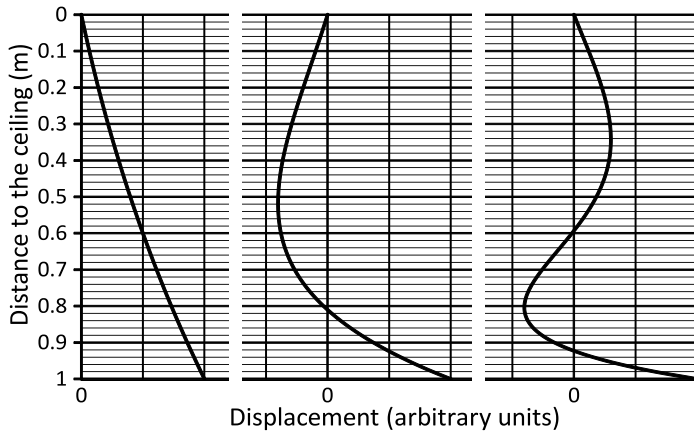

1. Rezgő kötél

Egy súlyos, állandó vastagságú, L hosszúságú kötél függőlegesen lóg a mennyezetről. A kötél rezgéseket végezhet az egyensúlyi helyzete körül különböző sajátfrekvenciákkal, amelyeket növekvő sorrendben így jelölünk: f_i ($i = 1, 2, \dots$). Az alábbi ábra egy számítógépes szimuláció alapján a kötél alakját mutatja az első három sajátfrekvencián végzett rezgés esetében. Figyelj arra, hogy az ábrákon a vízszintes és a függőleges skála nem egyforma. Felteheted, hogy a kötél kitérése sokkal kisebb a hosszánál (kis amplitúdójú közelítés).

Ábra: A rezgő kötél alakja az első három sajátfrekvencián végzett rezgésnél ($i = 1, 2, 3$ balról jobbra)

$Displacement$ (arbitrary units) = kitérés (tetszőleges egység)
 $Distance to the ceiling$ (m) = távolság a mennyezettől (m)

A) Dolgozz ki egy egyszerűsített modellt, amellyel meg tudod becsülni a kötél első (alap) rezgésének f_1 frekvenciáját! Ez alapján számítsd ki közelítőleg f_1 értékét, ha a kötél hossza $L = 1,0$ m. Számolj $g = 9,8$ m/s² értékkel.

B) Olvasd le a szükséges adatokat a grafikonról, és becsüld meg az $f_1 : f_2 : f_3$ frekvenciaarányt!

2. Korong gázban

Tekintsünk egy vékony, lapos, M tömegű, S területű, kezdetben T_1 hőmérsékletű korongot, amely kezdetben a súlytalanság állapotában nyugalomban van egy ρ sűrűségű T_0 hőmérsékletű gázban ($T_1 = 1000T_0$). A korong egyik oldala hőszigetelő réteggel van bevonva, a másik oldala viszont nagyon jó hőkontaktusban van a környező gázzal: az m tömegű gáz molekulák a felülettel történő egyetlen ütközés során elnyerik a korong hőmérsékletét.

Becsüld meg a korong kezdeti a_0 gyorsulását és a kialakuló mozgás során elért $v_{\max}$ maximális sebességét!

Tedd fel, hogy a korong hőkapacitása Nk_B nagyságrendű, ahol N a benne lévő atomok száma, k_B pedig a Boltzmann-állandó, valamint hogy a gáz és a korong anyagának moláris tömege ugyanakkora nagyságrendű. A molekulák átlagos szabad úthossza (az az átlagos távolság, amit egy molekula két ütközés között megtesz) sokkal nagyobb, mint a korong mérete. Hanyagolj el minden a korong pereménél fellépő szél-effektust.

3. Szupravezető háló

Tekintsünk egy hálót, amely egy lapos szupravezető lapból úgy készül, hogy abba rácsszerűen, sűrűn egymásmellé kis lyukakat fúrunk. Kezdetben a lap nincs szupravezető állapotban, és egy m dipólmomentumú, a hálótól a távolságban lévő mágneses dipólus merőlegesen a háló felé mutat. Ekkor a hálót lehűtjük, és így szupravezetővé válik. Ezután a dipólust a felületre merőleges irányban elmozdítjuk úgy, hogy az új távolsága a hálótól b legyen. Határozd meg a háló és a dipólus közt fellépő erőt! A lyukrács rácsállandója (a lyukak egymástól mért távolsága) sokkal kisebb mint a és b , a lap lineáris mérete viszont sokkal nagyobb, mint a és b .